

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๗
 ขอร่าย-คำที่มีคุณค่า

ความดีไปไหนกว้างนะ ความชั่วไปไหนคับแคบ ๆ ตีบตัน ความชั่วคนชั่วไปไหนคับแคบตีบตัน ความดีคนดีไปไหนกว้างขวางยิ้มแย้มแจ่มใส ที่โลกได้รับความทุกข์มากเข้าโดยลำดับก็เพราะโลกฝืนธรรม ฝืนมากเข้าความทุกข์มากเข้า ฝืนมากความทุกข์มากเข้า เพราะเหมือนเราก้าวออกจากทางที่ถูกไปก้าวหนึ่งก็เริ่มผิดหนึ่งก้าวแล้ว ไปก้าวที่สองที่สามก็เริ่มผิดไปสองสามก้าว สุดท้ายไกลลิมมองไม่เห็นจุดหมายปลายทางเลย นี่ความทุกข์ที่ใกล้ชิดติดพันเข้ามาเพราะเราห่างเหินศีลธรรม ถ้าศีลธรรมใกล้ชิดติดตัวเราความสุขก็ติดกับตัวของเรา ความทุกข์เป็นสิ่งที่เกิดจากความชั่ว ถ้าใครทำแล้วก็ใกล้ชิดติดพันกับคนนั้น

โลกที่ได้รับความเดือดร้อนมากเข้าทุกวัน ๆ เพราะโลกฝืนธรรม เช่น ศีลธรรม ท่านสอนว่าไม่ให้ฆ่าไม่ให้ทำลาย โลกก็ฆ่าโลกก็ทำลาย เพราะฉะนั้นโลกจึงเดือดร้อนตามศีลธรรมท่านไม่ให้ฉกให้ลัก โลกก็ทั้งฉกทั้งลักทั้งปล้นทั้งจี้ ได้แบบไหนเอาแบบนั้น เพราะฉะนั้นถึงได้ร้อน ก่อความเดือดร้อนแก่กัน ทั้งผู้ที่ก่อด้วย ทั้งผู้ได้รับความกระทบกระเทือนจากการก่อความชั่วของคนนั้นด้วย ก็เดือดร้อนไปตาม ๆ กัน กามเมสุมิจฉาจาร ศีลธรรมท่านห้ามเด็ดขาดไม่มีข้อแม้ นอกจากสามภรรยาของเจ้าของเท่านั้น นอกนั้นงดเว้นเด็ดขาดหมด แต่เราก็ทำลายกันแหลก ๆ เพราะฉะนั้นโลกจึงได้รับความเดือดร้อน ดุชิฟังซิอันไหนที่ข้ามศีลข้ามธรรมไปเป็นความเสียหายเดือดร้อนทั้งนั้น

ที่กล่าวมาเพียง ๓ ข้อนี้ก็เห็นชัดเจนแล้ว เดือดร้อนวุ่นวาย....โลก ศีลข้อที่สามดังที่กล่าวแล้วนี้เหมือนกัน ไม่มีผิวใครเมียใคร สวมได้สวมใส่ยุ่งไปหมด ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครลงใจให้แหละ โลกไม่ยอมรับ ศีลธรรมยังไม่ยอมรับอย่างเด็ดขาดเลย แต่ความชั่วมันก็ฝืนมันก็ทำของมัน เพราะฉะนั้นความเดือดร้อนจึงมีทั่วหน้ากัน มุสา ก็เหมือนกัน เชื่อกันไม่ได้ด้วยกันได้ยังไงมนุษย์เรา พูดต้องเชื่อถือกันได้ถึงจะอยู่ร่วมกันได้ พูดมีแต่ความโกหกตลบลตะแลงหลอกลวงแล้วโลกนี้อยู่กันไม่ได้เลยนะ ไว้วางใจกันไม่ได้ นี่ฟังซิ การฝืนศีลธรรมก็คือความตลบลตะแลงหลอกลวงตมตุน ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตัวเองและผู้อื่น ทั้ง ๆ ที่ตัวเองก็พอใจทำในสิ่งนั้นแต่ความทุกข์ไม่พอใจรับ เพราะฉะนั้นถึงได้ทุกข์มากเป็นสองชั้น ความทุกข์แล้วยังไม่แล้ว ความไม่พอใจรับทุกข์ก็เป็นทุกข์อีกประเภทหนึ่ง ก็เป็นสองชั้น ๆ นี่พิจารณาซิเพียงกล่าวเพียงสามสี่ข้อนี้ ข้อ ๕ ท่านก็ห้าม

สุรยามาเป็นของมีนเมา กินแล้วทำความเสียหายแก่ตัวไม่มีชั้นดีเลย แต่โลกก็ฝืนโลก ก็ทำ เพราะฉะนั้นโลกถึงได้รับความเดือดร้อนฉิบหายเพราะสิ่งเหล่านี้

อันใดที่ขัดต่อศีลต่อธรรมแล้ว เป็นอันว่าขัดต่อความสุขความเจริญหาไม่เจอ จะเจอแต่ความทุกข์ความทรมานโดยถ่ายเดียว คนนั้นก็ก่อคนนี้ก็ก่อ ก่อความชั่วช้า ลามกต่าง ๆ มากน้อยตามส่วน โลกจึงต้องเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า เพราะความทุกข์ความผิดนี้กระจายกันไป ความทุกข์ก็ต้องกระจายกันไป มนุษย์เราเป็นสัตว์หุ้ม สัตว์พวก กระจายกันไปหมดทั่วดินแดน อย่างว่าสุรานี้ กินเหล่าเพียงคนเดียวเท่านั้น แลหะก่อความเสียหายให้คนได้มากมาย เช่นอย่างคนขับรถกินเหล้าเมาสุราเสียอย่าง เดียว รถคว่ำลงคันหนึ่งคนมีเท่าไรในนั้นเรียบบูธ ฉิบหายขนาดไหน สมบัติเงินทอง ข้าวของเรียบไปตาม ๆ กัน ญาติมิตรเพื่อนฝูงของคนที่ยเสียหายหรือคนตายในรถนั้นก็ บอบช้ำจนสลบไสลไปตาม ๆ กันจำนวนมาก นี่เพียงคำว่าสุราค่าเดียวเท่านั้นมันกิน ความอย่างกว้างขวาง เรื่องความเสียหายไม่มีประมาณ

การฝืนศีลฝืนธรรมของพระพุทธเจ้า จึงเท่ากับตัดและปฏิเสธความสุขไม่ให้มีใน ตัวเองนั้นแล ถึงเราไม่ปฏิเสธก็ตาม กิริยาแห่งการทำให้เป็นความปฏิเสธความสุขความ สงบเย็นใจอยู่แล้ว ศีลธรรมจึงเป็นของจำเป็นมาก ถ้าเราฝืนเท่าไรก็เป็นไปอย่างนั้น ถึงจะนิยมชมชอบกันก็ตามซึ่งความชั่วช้าลามก จะนิยมอะไรก็ตาม มันไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ความนิยมของคน แต่เวลาความทุกข์เกิดขึ้นมานั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความนิยมไม่นิยม มันเป็นความทุกข์จริง ๆ เป็นพินเป็นไฟจริง ๆ เพราะฉะนั้นศีลธรรมท่านถึงห้าม

ไม่มีใครที่จะเฉลียวฉลาดแหลมคมยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า ที่เป็นองค์ศาสดาสอน โลกมานาน ได้รู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว จึงคัดจึงเลือกนำสิ่งที่ดีมาสอนสัตว์โลกให้ บำเพ็ญ และบอกสิ่งที่ชั่วช้าลามกไม่ให้ทำกัน แต่โลกก็ตื้อด้านหาญทำอยู่ตลอด เพราะฉะนั้นความทุกข์จึงเหยียบย่ำทำลายไปอยู่ทุกแห่งทุกหนตำบลหมู่บ้าน ไม่เลือก ว่าในบ้านในเมือง บ้านนอกชอกนาในป่าในเขาเต็มไปหมด เพราะความทุกข์นี้เกิดขึ้น จากการทำชั่ว ความชั่วทำได้ทุกแห่ง ไม่นิยมว่าในบ้านในเมือง นอกบ้านนอกเมืองใน ป่าในภูเขาทำได้ คนอยู่ที่ไหนสัตว์อยู่ที่ไหนทำได้ทั้งนั้น ความทุกข์ก็เกิดได้ด้วยกัน จึงให้พากันระมัดระวัง ให้ถือศีลธรรมพระพุทธเจ้าเป็นที่ตั้ง เป็นหลักเกณฑ์แห่งการ ดำเนินชีวิตการประพฤติตัวทุกอย่าง

ถ้าไม่เอาศีลเอาธรรมเป็นแบบแล้วจะไม่มีขอบเขต ความทุกข์จะทุกข์ไปเรื่อย ๆ ทุกข์เพียงขนาดนี้เราก็กินกันมาแทบเป็นแทบตาย ทั้งบ่นทั้งทน แล้วยังจะทุกข์ไปข้าง หน้าอีกมากน้อยเพียงไร เราจะเอาความบ่นความทนมาจากไหน มันก็ต้องฉิบหายไป ได้ด้วยกันคนเราเมื่อมากต่อมาก เหมือนไฟนี้จีไม่หยุดจีไม่ถอย จีไปจีมามันก็ตาย จี

ที่แรกก็ร้อนไม่มาก ที่สองซ้ำเข้าไป ที่สามซ้ำเข้าไป สุดท้ายไหม้หมดทั้งตัว นี่ความทุกข์ก็เหมือนกัน จี๋ทางโน้นจี๋ทางนี้ สุดท้ายก็ฉิบหายไปได้ทั้งคนนั้นแหละ จึงพากันระมัดระวัง ศีลธรรมเป็นของจำเป็นมาก โลกเรานี้เป็นโลกแห่งชาวพุทธ โลกมนุษย์เราในเมืองไทยเป็นชาวพุทธเสียอย่างน้อย ๘๐% เต็ม แต่อย่าให้มีแต่คำว่าชาวพุทธในฝีปากลมปากเท่านั้น ให้มีในความประพฤติอัธยาศัยใจคอ จิตใจเป็นสำคัญที่จะยอมรับพุทธและยอมปฏิบัติตามพุทธ แล้วความสุขความเจริญจะเป็นสมบัติของเราด้วยกันทุกคนนั้นแหละ

ความอยากนี่มันอัดอั้นตันใจที่สุดนะ กินข้าวอิ่มแล้วอย่างนี้มันก็ไม่อื่มนะความอยาก เราอย่าเข้าใจว่ากินข้าวอิ่มแล้วเราสบาย สบายสำหรับร่างกายที่หิวข้าว เราจับประทานอื่มนแล้วก็สบาย แต่จิตใจมันหิวมันโหยมันติดมันติดอยู่ตลอดเวลา อันนั้นละพาโลกให้ทุกข์มากทุกวันนี้ ไม่ใช่เพราะการอยู่การกินการหลับการนอนพาให้ทุกข์มากนะ เรื่องหัวใจที่มันติดมันติดด้วยความหิวความโหยความทะเยอทะยาน อันนี้ไม่มีเวลาสงบเสียบลงได้ ไม่ว่าหญิงว่าชายว่าผู้ใหญ่เด็กเป็นไปด้วยกันหมด ต้องเอาศีลเอาธรรมเข้าไปประจักษ์เป็นน้ำดับไฟ หิวก็ไม่ให้มันทำ

การต่อสู้ความผิดนี้สมควรต่อสู้ ไม่ให้ผิด ไม่ให้ทำ ถ้าทำลงไปแล้วยังจะเป็นความเสียหายมากกว่าความอยากทำและทำตามมันเสียอีก มันมีความทุกข์มากยิ่งขึ้นกว่านั้น ท่านจึงห้ามไม่ให้ทำ ปราชญ์ทั้งหลายเคยห้ามมาแล้ว ปราชญ์ทั้งหลายเคยต่อสู้มาแล้ว เรื่องความชั่วท่านไม่ทำ ควรเด็ดท่านเด็ด เฉียบขาดก็เฉียบขาดถึงเวลาจะติดมันไม่งั้นมันจะเอาเราให้ล่มจมจริง ๆ เราก็ต้องยกทัพใส่มันเลยแก้ความชั่ว ความชั่วอันไหนมันเด็ด ๆ เผ็ด ๆ ร้อน ๆ ความดีสู้กันเข้าไปให้เด็ด ๆ เผ็ด ๆ ร้อน ๆ เมื่อชนะความชั่วแล้วเราก็อยู่สงบสบาย ถ้าความชั่วชนะเราแล้วเป็นทุกข์มากนะ อยู่ด้วยความทรมาณอยู่ด้วยความแพ้ ไม่ว่าจะอะไรแม้แต่เล่นกีฬาเขาแพ้กิน เขายังเป็นทุกข์ร้องไห้ ร้องไห้ยกพวกจะฆ่ากันก็มี ทั้ง ๆ ที่ว่ากีฬาเป็นเครื่องเล่นนั้นแหละ สนุกสนานมันกลายเป็นความโศกเศร้าขึ้นมา เรื่องใจเป็นอย่างนั้นนะ

ใจเป็นเรื่องสำคัญมากจึงพากันระมัดระวัง ให้ฝืนในสิ่งที่ชั่ว แต่อย่าฝืนในสิ่งที่ดี ให้พยายามอบรมตน สิ่งเหล่านี้ปราชญ์ทั้งหลายท่านพาดำเนินมาแล้ว ท่านดำเนินมาก่อนพวกเรา เห็นผลประจักษ์เป็นที่พอพระทัยแล้ว จึงได้คัดเลือกสิ่งที่พอเหมาะพอดีมาให้พวกเรา ก็ยังจะรับมาปฏิบัติไม่ได้แล้วมันก็กินไปละมนุษย์เรา หากคุณค่าไม่ได้ให้พากันปฏิบัติศีลธรรมนะ ศีลธรรมมีอยู่ความดีมีอยู่ แต่เราแหวกแนวไปทำแต่ความชั่ว โภยกเอาแต่ความทุกข์ขึ้นมาเผาเจ้าของนี่มันโง่เกินไปมนุษย์เรา ทั้ง ๆ ที่สิ่งที่ดีมีอยู่ไม่ยอมรับ แต่สิ่งที่ชั่วยอมรับ ๆ พอใจรับ แล้วความทุกข์ไม่พอใจรับมันก็ขัดกัน ๆ

อยู่อย่างนี้ละ ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตัวเองตั้งแต่บัดนี้ ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชายเด็กผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ก็ให้เป็นแบบพิมพ์ที่ดีของเด็ก ทุกคน ๆ ให้เป็นแบบพิมพ์ของตัวเองแล้วก็ไปแบบพิมพ์ของคนอื่นได้ แล้วโลกนี้จะเจริญรุ่งเรือง

เวลาว่างให้ระลึกถึงพุทโธ ธัมโม สังโฆ ระลึกถึงศีลถึงธรรม เวลาทำการทำงานก็ให้ระลึกไม่ขัดกัน ระลึกได้ทั้งวันยิ่งดี บางคนเขาก็มาถามเวลาเข้าห้องน้ำระลึกพุทโธได้มั๊ย ทำไมจะไม่ได้ ชี้แตกปูดออกมามันเป็นกองทุกข์ ก็ ทุกข์ อริยสัจจ์ ของปฏิกุศล โสโครกติดกันมีความหมายอย่างไร พิจารณาเข้าไปให้เป็นกองอสุภะอสุภัง กองทุกข์ อนิจจัง อนตตา ในห้องน้ำห้องส้วมเป็นอะไรไป เข้าได้หมดธรรมไม่ได้ขัดข้องใคร เข้าได้ทั้งนั้น ไปอยู่ไหนก็ระลึกได้เรื่องธรรมไม่ขัดข้อง ให้เอาไประลึก นี่ก็สอนให้ไปปฏิบัติตัวเอง อยู่ในบ้านในเรื่องเหมือนกัน

ความเมตตาสงสารความให้อภัยกันนี้สำคัญมากนะ การให้อภัยกันอย่าถือสีถือสากันอย่างง่ายตาย อย่าหาช่องทางหาเรื่องความผิดใส่คนอื่นเพื่อความสุขแก่ตนเอง ไม่สมควรอย่างยิ่ง นี่ข้อหนึ่ง แล้วการขอโทษกัน คำขอโทษนี้เป็นคำที่มีคุณค่ามากที่สุด ไม่ใช่เป็นคำเล็กน้อย ผิดพลาดประการใดก็รีบขอโทษกันให้อภัยกัน ผู้ให้อภัยก็ไม่ใจจืดใจจาง ยอมรับผู้ขอขมาโทษ อันนี้โลกอยู่ด้วยกันเป็นผาสูก การขอโทษกันนี้เป็นคำที่เป็นมหามงคลอย่างยิ่ง เป็นคำที่มีคุณค่าอันสูงสุดทีเดียวให้นำออกปฏิบัติทุกคน อย่าถือเนื้อถือตัว อย่าเย่อหยิ่งจองหอง เจ้าของผิดแล้วไม่ยอมรับว่าผิด แล้วพองตัวขึ้นไปอีกสองชั้นสามชั้น สุดท้ายก็มาฆ่าตัวตายนั่นแหละ ฆ่าตัวเราเอง ข้าศึกนั่นแหละฆ่าเราเพราะไม่ลง เขาก็หัวใจเราก็หัวใจ ต่างคนต่างดินดีใส่กันผิงนี้ก็เสร็จเลย เมื่อขอภัยซึ่งกันและกัน ขอโทษซึ่งกันและกันแล้วเป็นน้ำดับไฟ ไฟจะแสดงเปลวขึ้นมา น้ำสาตลงไปดับดับปุบเลย

นี่ละการขอโทษกัน ไม่ว่าใครจะฆ่ากันยังฆ่าไม่ลง เมื่อขอขมาขอโทษกันยอมรับแล้ว ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เรื่องนี้จึงขอให้นำไปปฏิบัติทุกคน ๆ ให้เห็นโทษของตัวที่ผิด อย่าทะนงอย่าเย่อหยิ่ง ให้อภัยกัน เพราะมนุษย์อยู่ด้วยกัน เขาก็คนเหมือนกันเราก็คือคนเหมือนกัน ต่างคนต่างมีผิดพลาดด้วยกันนั่นแหละ แล้วต่างคนต่างขอภัยซึ่งกันและกัน ต่างขอโทษกันแล้ว ต่างคนก็ให้อภัย อยู่กันได้เป็นผาสูก โลกเราอยู่ด้วยกันได้ เพราะเหตุนี้แหละ ไม่ใช่อยู่ได้เพราะว่าข้านี่ชาตินั้นชั้นนี้ วรรณะนั้นวรรณะนี้ อันนั้นเอามาอวดกันเพื่อการกีดกันการกีดกัน จากนั้นก็แตกร้างสามัคคี ความเป็นกลุ่มเป็นก้อนของมนุษย์ก็แตกจากกันแล้วหาสาระไม่ได้เลยการแตกจากกัน หม้อน้ำแตกเป็นยังงี้ นี่ยิ่งคนแตกจากกันเพราะความแตกสามัคคีนี้ด้วยแล้วยิ่งไปใหญ่

เพราะฉะนั้นจึงอย่านำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาขัดมาขวางมาอวดซึ่งกันและกัน ให้นำศีลนำธรรมเข้ามา แม้เด็กก็มีคุณค่ามากถ้ามีศีลธรรมเข้าไปตั้งที่ว่าขอโทษเป็นต้น เมื่อขอโทษแล้วจิตใจจะยุบยอบทันทีผู้ที่ได้รับขมาโทษ ใจใครจะเป็นใจปรตใจฝืดถึงไม่ลงไม่มี ต้องลง ลงอยู่ภายในจิตใจนั้นแหละ ควรจะลงได้มากได้น้อยลงแน่ ๆ การขออภัยนี้เป็นคำที่มีคุณค่า จอมปราชญ์ทั้งหลายทำกันมาแล้วดำเนินมาแล้ว จึงได้มาสอนพวกเรา

ผู้ให้อภัยก็เหมือนกัน อย่าไปถือถือถือสากันอย่างง่ายตาย ให้อภัยกัน มนุษย์เราอยู่ร่วมกัน ไปไหนก็ไปหามนุษย์นั้นแหละ ออกจากบ้านนี้ไปบ้านนั้นก็ไปหามนุษย์ ไปไหนก็ไปหามนุษย์ เราไม่ได้ไปหาปรตหาผีพอจะไปหาที่วิวกตที่วิวฉิกกัน เราไปหามนุษย์ มนุษย์ต้องต่างคนต่างมีศีลธรรมแล้วเข้ากันได้สนิทหมด ไม่ว่าจะเป็ชาติชั้นวรรณะใด บ้านนอกในเมือง ภาคใดภูมิภาคก็ตามเข้ากันได้หมด มนุษย์หัวใจมีความรู้สึกลักษณะเดียวกัน ขอแต่นำธรรมพระพุทธเจ้าไปใช้เถอะ เชื่อมเข้าถึงกันได้หมด สนิทสนมกันหมดประหนึ่งว่าลูกพ่อเดียวแม่เดียว มีหน้าซำลูกพ่อเดียวแม่เดียวยังทะเลาะกัน คนที่มีศีลธรรมนี้ไม่ทะเลาะกันง่าย ๆ ให้นำศีลธรรมไปปฏิบัติ

วันนี้ก็เทศน์เพียงเท่านี้แหละ พอสมควรแก่เวลา ขอความสวัสดิ์จงมีแก่ท่านทั้งหลายในปีใหม่ ตลอดถึงปีหน้าแล้วเลยอีกด้วย ต่อไปนี้ให้พร